

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXI • 20. október 2011 • Nepredajné

10

Dnes v čísle:

- Čo sa robí v dedine
- Skalické dni
- Dožinky 2011
- Súťaž v cezpoľnom behu
- Ako nepodľahnúť chrípke

ŠARKANIÁDA

Už niekoľko rokov býva dobrým zvykom, že v jesennom období žiaci súťažia so svojimi šarkanmi. Stalo sa tak aj tohto roku 5. 10. v stredu na futbalovom štadióne, kde sa zišlo takmer 60 detí, aby prezentovali šarkany, ktoré si vyrobili a aby ich vyniesli čo najvyššie do oblakov.

Výsledky:

Súťaž „O najkrajšieho šarkana“

mlad. kat. 1. miesto Terézia Hájková

skup. kat. 1. miesto 3A – dievčatá

star. kat. 1. miesto Simona Mesarkinová

Súťaž „O najvyšší vzlet šarkana“

mlad. kat. 1. miesto Samuel Siviček

star. kat. 1. miesto Lucia Majerová

Zasadnutie obecného zastupiteľstva

Podľa § 13 Zákona č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov zvolávam zasadnutie obecného zastupiteľstva na deň :

27. októbra 2011 (štvrtok) o 18,00 hodine v budove kultúrneho domu (obradná miestnosť)

Program:

- 1/ Otvorenie
- 2/ Volba návrhovej komisie
- 3/ Správa o plnení uznesení obecného zastupiteľstva a kontrolnej činnosti
- 4/ Správa o výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu na školách v obci
- 5/ Správa o nelegálnych skládkach odpadu, likvidácia, zber TKO
- 6/ Prerokovanie plánu zimnej údržby miestnych komunikácií
- 7/ Informácia o príprave na lyžiarsku sezónu
- 8/ Informácia o získavaní zdrojov z fondov EÚ
- 9/ Rôzne
- Plán obnovy verejnej kanalizácie v obci Polomka na roky 2015 – 2024
- 10/ Interpelácia a diskusia

Pranostiky na október

Ak je október veľmi zelený, bude potom január hodne studený. Ak opadá lístie do polovice októbra, bude mokrú zima. Ak skoro v októbri sneh padá, bude mäkká zima. Dažde v októbri predpovedajú úrodný rok. Keď je v októbri mnoho sršňov a osí, bude dlhá zima. Keď sa drží list v mesiaci októbri na stromoch pevne, to znamená krutú zimu. Keď si sedliak hľadá v októbri kabanicu, neuvidí potom na jar húsenicu. Keď v októbri mrzne a sneží, budúci január teplom blaží. Keď v októbri prídu tuhé mrazy, v januári zima málo nás omrzí. Ktorého dňa tohto mesiaca padne sneh, toľkokrát bude cez zimu padať.

Pozvánka

Stredoslovenské osvetové stredisko Banská Bystrica a Obec Polomka Vás pozývajú na regionálnu súťaž dedinských folklórnych skupín

NOSITELIA TRADÍCIÍ 2011

22. októbra 2011 o 17.00 v kultúrnom dome v Polomke

Účinkujú:

BREZINKY z Polomky, BACUŠAN z Bacúcha,
PRIECHOĎAN z Priechoda, HROCHOŤAN z Hrochote,
ČIERŤAŽ z Nemeckej, KÝČERA z Čierneho Balogu,
DEBNÁR z Lubietovej, ZÁVAČAN zo Závadky nad Hronom,
JAVORY a LIESKY z Badína

Vstupné: dospelí 1,5€, deti a dôchodcovia 1€

Čo sa robí v dedine

V rubrike pod týmto názvom Vás informujeme o tom, ako pokračujú práce na už rozbehnutých projektoch alebo aké nové práce sme započali. Isto neuniklo vašej pozornosti, že pri kostole sa bude nové parkovisko. Výstavba tohto parkoviska vzišla z potreby občanov našej obce a ľudí z iných aj vzdialenejších obcí a miest, ktorí prichádzajú k nám na pohreby alebo na cintorín k hrobom svojich blízkych. Problémy s parkovaním okolo cintorína prerástli hranicu únosnosti. Po nevyhnutných terénnych úpravách sa momentálne kladie dlažba, ktorá by mala byť do konca októbra hotová. Pre účel vybudovania parkoviska sme získali 18000€ priamo z fondu premiérky Ivetty Radičovej. Projekt parkoviska si vyžiadala aj také práce ako prekládka plynového a vodovodného potrubia. V spolupráci s farským úradom a duchovným otcom Michalom Jenčom budeme riešiť aj nový prístupový chodník do kostola, ktorý bude aj esteticky zladený s novým parkoviskom, na ktorom plánujeme ešte osadiť štyri oddychové lavičky. Verím, že táto stavba bude ukončená do konca mesiaca, nakoľko je nutné celú stavbu zúčtovať do konca kalendárneho roka. Po tomto úkone budeme vedieť celkové náklady obce na túto stavbu. Pre dovorenie celkovej vizáže tejto časti obce je plánovaná rekonštrukcia nádvorcia domu smútku podľa už vypracovanej projektovej dokumentácie a vynovenie interiéru domu smútku. Obec má v pláne aj úpravu plochy pri hlavnom vchode do cintorína a umiestnenie plastových kontajnerov tak, ako to už zrealizovala pri dome smútku. Osadenie ďalších troch kontajnerov a úprava príľahlej plochy sú naplánované v zadnej časti cintorína. Veríme, že naši občania ocenia túto možnosť uloženia odpadu, čím prispievajú k udržiavaniu čistoty a celkového vzhľadu cintorína. Týmto krokom by táto časť obce – kostol, cintorín, dom smútku – získala dôstojný ráz, aký si zasluhuje. Ja osobne, ako aj vedenie obce sme úprimne radi, že sa občania na Ulici odbojárov dočkali novej cesty. Nový asfaltový koberec na tejto ulici stál 73005€. Sumou 15000€ na rekonštrukciu tejto ulice prispeli Lesy SR. Zostávajúcu časť 58005€ obec hradila z vlastného roz-

počtu. V rámci opravy tejto ulice sa podarilo vyasfaltovať plochy pred zberným dvorom a pred hasičňou. Takýmto postupnými krokmi vedenie obce pristupuje k obnove miestnych komunikácií po kanalizácii a na niektorých miestach aj po plynofikácii. Pri téme obnovy ciest je však nateraz nevyhnutná konzultácia s obecným zastupiteľstvom o následnom postupe. Je potrebné zväziť všetky pre a proti a až následne informovať občanov, aby sa predišlo rôznym špekuláciám a šíreniu nepravdivých informácií. V projekte I. etapa- Ochrana spodných vôd (čiže výstavba kanalizácie) je už zahrnutá aj oprava miestnych komunikácií na uliciach, ktoré sú v tomto projekte zahrnuté. Finančné prostriedky v projekte sú však určené len na asfalt na trasu hlavného zberača a domových prípojok. Po prepočte na celú plochu cesty je to cca 20 %. Reálny stav týchto ulíc je však taký, že nemá význam asfaltovať len vzniknutú ryhu trasy zberača a prípojok a z tohto dôvodu je potrebné riešiť problém ako vyasfaltovať celé ulice. Problémom je taktiež fakt, že nie je možné sústrediť peniaze na čiastkovú opravu ciest po kanalizácii z jednotlivých ulíc a vyasfaltovať jednu celú ulicu. Pri téme opravy ulíc netreba zabúdať ani na ulice, ktoré sú mimo tohto projektu, na ktorých výstavba kanalizácie už prebehla, ale v projekte kanalizácie na týchto uliciach neboli prostriedky na obnovu komunikácií. Sú to ulice: Nálepkova- ľavá časť, Sama Chalupka, Dimitrova, Záhradná a tiež uličky z Ulice SNP na potok, Ždiarska ľavá a pravá strana. Obecné zastupiteľstvo bude tento problém intenzívne riešiť a výsledku vás budeme informovať. Vec skutočné súri, nakoľko I. etapa kanalizácie a opravy ulíc má napláno-

vaný termín ukončenia na jeseň 2012. V tomto projekte pokračujeme a na Ulici Komenského – dolná časť sme už začali vo výstavbe kanalizácie. Najväčším problémom na tejto ulici bolo hľadanie financií na vodovod. To sa však po dlhých rokovaniach so zainteresovanými stra-

nami podarilo a v súčasnosti už výstavba kanalizácie a nového vodovodu prebieha. Teší ma, že občanom tejto ulici sa kanálom aj novou vodou zvýši komfort byvania. Tieto siete sa budú budovať, kým bude počasie vyhovovať výstavbe, kým bude počasie vyhovovať výstavbe, Firma Combin Banská Štiavnica prebrala stavenisko na uliciach Železničná a Hronská. Na týchto uliciach sa práce na výstavbe kanalizácie začnú od 24. októbra 2011.

Ďalším problémom, ktorú sa ukázal ako akútnejší, je nedostatok pitnej vody na lyžiarskom vleku. Stredisko už dlhé roky zápasí s dodávkou pitnej vody. Súčasný stav je taký, že voda je privádzaná potrubím, ktoré bolo budované ešte počas výstavby drevokombinátu, a to cez fabriku a popod koryto rieky Hron. Potrubie poznačil zub času koróziou a diarami a ani jeho priemer momentálne nie je vyhovujúci. Dochádzalo k častým poruchám, a tak sa do kovovej rúry vtláčila polyetylénová rúra, čím sa síce predišlo ďalším poruchám, ale zmenšil sa prie-

(Dokonč. na str. 2)

Naši jubilanti

u mesiaci október 2011

Tokár Rudolf	SNP 47	– 80r.
Harvanková Jolana	Sama Chalupku 9	– 80 r.
Vešťurová Paulína	Ždiarska 23	– 98 r.
Hrablayová Emília	Odbojárov 54	– 80 r.
Mesiarkinová Mária	Jánošíkova 31	– 80 r.
Mikloško Rudolf	Sládkovičova 30	– 80 r.

*Prajeme Vám veľa zdravia, lebo je vzácné,
veľa šťastia, lebo je krásne,
veľa lásky, lebo je jej málo
a všetko naj... aby žiť za to stále stálo.*

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

september 2011

Narodení :	Harvanová Simona, Hronská 26 Piliarkin Martin, Komenského 51 Šuchaň Jakub, Komenského 103 Berkyová Viktória, Hronská 12
Prihlásení :	Lakatoš Pavol, Komenského 90 Lakatošová Katarína, Komenského 90 Lakatoš Peter, Komenského 90 Lakatoš Pavol, Komenského 90 Svetláková Andrea, SNP 153 Oceľová Jana, Sládkovičova 8
Odhlásení :	Murínová Anna, SNP 51 Štajerová Marianna, Hronská 33 Štajerová Lucia, Hronská 23 Štajer Mário, Hronská 23
Zomretí:	Horváthová Anna, Komenského 84 – 77 r. Švidraňová Mária, Bernolákova 32 – 92 r.

Počet obyvateľov k 31.9.2011 - 3015

SPOMÍNAME

*Dotýklo srdce, ktoré sme tak milovali,
klesli ruky, ktoré pre nás pracovali,
zhasli oči, stíchol hlas,
vdaka Ti otec za všetkých nás.*

Dňa 28. októbra 2011 uplynuli 5 roky odvtedy, čo nás navždy opustil náš otec, starý otec, brat a manžel

Rudolf Venger

*S láskou a úctou na Teba spomíname a ďakujeme,
manželka Mária, brat Ondrej, Lubka a Lenka s rodinami,
syn Rudolf a Jaroslav s rodinami a vnúčatá*

...

*Smutný je náš domov, prázdno je v ňom,
len cestička k hrobu zostala von.
Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí.
Nemôže vás zobudiť ani najkrajším slovom,
len dať vám kyticu a povedať mama,
zbohom.*

Dňa 15. novembra 2011 sme si pripomenuli prvé výročie úmrtia milovanej

Magdalény Vengerovej

*S láskou a úctou na rodičov spomínajú syn Ondrej,
sestra Anna a nevesty s rodinami, vnúčatá,
pravnúčatá a ostatná rodina.*

Čo sa robí v dedine

(Dokonč. zo str. 1)

mer. Ti z Vás, ktorí navštevujú lyžiarske stredisko častejšie, vedia o problémoch s vodou. Projektová dokumentácia, ktorá rieši novú vodu z druhej strany Hrona (od bývalého rodinného domu p. F.Mušku), bola vypracovaná v roku 2005. Tohto roku nám prešiel projekt z Enviromentálneho fondu vo výške 163 700€ plus minimálne 5% ako spoluúčasť obce. Tento projekt v sebe zahŕňa aj vybudovanie automatickej tlakovej stanice (ATS), ktorá bude pri Hrone na úrovni budovy vleku a ktorá bude technickými zariadeniami dodávať vodu do budovy. Dĺžka trasy nového vodovodného potrubia je 1029 metrov popri Hrone, priemer potrubia 110mm, polyetylénové rúry o dĺžke 12 metrov a hrúbke 6,6mm. Zmluva bola podpísaná 11.10.2011 a termín ukončenia stavby je 30.11.2011. Z uvedených údajov vyplýva, že času je málo, stavebné práce náročné a je potrebné všetko stihnúť do termínu. V opačnom prípade nepreinvestované prostriedky

budeme musieť vrátiť. Celú stavbu realizuje Obec Polomka s.r.o

Na záver by som rád požiadal občanov o toleranciu a trpezlivosť. Požiadavky a potreby aj ich osobné a ich ulíc, kde bývajú, budú riešené. V istej časovej postupnosti. Určite neostanú nevyčíslené a nerešpektované. Len ich treba predniesť tam, kde prednesené majú

byť (obecný úrad, poslanci OZ). A to je druhá vec, o ktorú vás chcem poprosiť. Informácie šírené agentúrou JTP (jedna teta povedala) nie sú vždy zaručene správne. Ak máte pochybnosti o informácii, ktorá prišla z podobného zdroja, prosím Vás, prídte na obecný úrad, kde vám ja osobne alebo pracovníci obecného úradu radi takéto informácie potvrdia alebo vám objasnia skutočný stav vecí. Ďakujem.

Ing. Ján Lihan

Skalické dni

V dnešnej podobe predstavujú festival tradícií, hudby, tancu, výstav, športových podujatí a zábavy pre všetky vekové kategórie. Za jeho minulosť možno považovať oslavy, ktoré sa konali pri príležitosti povýšenia Skalice na slobodné kráľovské mesto spolu s veľkým remeselným jarmokom. Od tej doby sa veľa zmenilo, veľa pribudlo ale snahou Skaličanov je zachovať časť histórie a tradícií v podobe jarmoku, historických programov, historického sprievodu a podujatí a predstaviť Skalicu desiatistom návštevníkov v celej kráse.

Trojdnňový maratón zábavy prebiehajúci na troch scénach ponúkol účastníkom festivalu bohatý ľudový, rockový, detský program, ktorý vrcholil v nedeľu 18.9. 2011, kedy aj naša FSK Brezinky mala možnosť vystúpiť na hlavnej scéne na námestí. V dvojhodinovom programe (ktorý bol naplánovaný rok od minulého ročníka) Rok na našej dedine, sme Skaličanom aj hosťom priblížili zvyky a tradície našej dediny. Od jari do zimy sa v našom programe vystriedali všetky programové čísla, ktoré sme mali **nacvičené**. Obrovské pódium s veľkoplošnou obrazov-

li v Skalici **dobrý dojem. Malý stopu**. Doniesli sme si pekné fotky, zážitky, diváci nám naballili do autobusu burčiak, ktorý len kypeť a kypeť, ale sme mu poradili. A nakúpili sme si aj neodmysliteľné skalické trdelníky a iné jarmočné darčeky, veď domov netreba prísť naprázdno. A videli sme aj Hanku Zagorovú, lebo mala šatňu pri nás. Nuž zaspomínali sme si ... pri jej pesničkách spolu s preplneným námestím. Ale „čas bolo prísť, čas bolo odísť“, lebo ráno trebalo vstávať do roboty.

M. Pisárová

Dožinkové slávnosti

Končí sa leto a to pre našich predkov znamenalo aj vrchol hospodárskeho roka – čas žatvy. V minulosti bola jeseň obdobím najväčšieho pracovného vypätia. Napriek tomu si ľudia našli čas aj na obrady a zvyky, ktorých síce nebolo veľa, ale tvorili významnú súčasť ich života. Boli to zvyky sprevádzajúce zber úrody a slávnostné ukončenie v podobe dožinkových slávností. Na nich odovzdávali gazdovi dožinkový veniec ako symbol ukončenia žatvy, ďakovali Bohu za úrodu, hospodár zasa za dobrú prácu. K tomu všetkému patrila veselá zábava, tanec a spev. V našej obci na ľudové tradície a zvyky nezabúdame, žijú tu dodnes vďaka nad-

šeniu ľudí. Na ich zachovanie sa dňa 25. septembra 2011 konali dožinkové slávnosti. Som rada, že aj v našej obci sa pripomínajú tieto zvyky našich predkov. Aj touto formou môžeme mladšie generácie naučiť úcte k práci roľníka, jeho námaha, ktorá predchádzala tomu, aby sa na stôl dostal chlieb.

Oslavy sa začali sprievodom obcou, v ktorom nechýbali zástupcovia a zástupkyne Breziniiek odeté do krásnych polomských krojov, ženskej seniorskej speváckej skupiny, uniformovaných hasičov, pozvaných hostí – Ing. Igor Kirschi, prednosta Obv. úradu v Brezne a Peter Baliak, starosta obce Braváčovo, občanov a zamestnancov obecného úradu.

Program pokračoval slávnostnou svätou omšou vo farskom kostole, krásne vyzdobenom darmi prírody od zeleniny a ovocia až po zlatisté obilné klasy. Pán farár Michal Jenča posvätil dožinkový

veniec, ktorý priniesli krojované dvojice. Po skončení slávnostnej svätej omše zameranej na ďakovanie bolo pripravené milé, tradičné dožinkové pohostenie, na ktorom sme si všetci pochutili.

Podujatie pokračovalo kultúrnym popoludňajším programom. Úvodným vystúpením speváckeho zboru RIMAVA z Hnúšťa sa rozozvučala sála kultúrneho domu. Hostujúci divadelný súbor Valašan sa nedal zahanbiť uvedením divadelnej hry Studnička pripravenej podľa motívu ľudovej rozprávky. Aj v nej humorným spôsobom ukázali, že dobro a zdravý rozum vždy zvíťazí nad zlom. Verím, že mnohých zúčastnených program zaujal a pobavil, hlavne scénka Vydala mamička v podaní našich mladých talentovaných polomských dievčat, ktoré ju skvelo zahráli.

Podujatie zorganizoval obecný úrad s pánom starostom a farský úrad s pánom farárom. Naša veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa pričínili o zdarný priebeh dožinkových slávností. Veríme, že sa všetci prítomní cítili dobre a ostanú im na takéto pomyselné zamávanie letu pekné spomienky. Dúfam, že táto krásna tradícia nezanikne a budeme sa naďalej každoročne stretávať. O rok dovidenia.

Alena Kubušová

Poďakovanie

Dňa 25.09.2011 náš divadelno-tanečný súbor Valašan z Valaskej bol pozvaný na dožinkovú slávnosť do rázovitej obce Polomka. Veľmi sme sa tešili na Polomčanov, ale išli sme aj s obavami, či sa im naša divadelná hra Studnička, ktorú režírovala pani Lea Weberová, bude páčiť. Boli sme milo prekvapení príjemným privítaním a starostlivosťou kultúrnej referentky Diany Ďurčenkovej o celý náš súbor. Milí a priateľiví občania Polomky nás odmenili srdečným potleskom a darčekom, ktoré nám aj druhým pozvaným hosťom na záver kultúrneho podujatia odovzdal starosta obce Ing. Ján Lihan.

Náš kolektív mal aj príjemný umelecký zážitok z vystúpenia pozvaných hostí. Chutilo nám aj občerstvenie, ktoré zabezpečili pracovníčky obecného úradu.

Milí Polomčania, srdečne Vám za všetko ďakujeme a tešíme sa na ďalšie stretnutie s Vami.

Kolektív divadelno – tanečného súboru Valašan

Dožinky 2011

Poďakovanie za úrodu je pre každého z nás radostnou udalosťou. A tak i dnes 25. septembra 2011 sme sa stretli v tomto našom chráme preto, aby sme vyslovili slová vďaky tomu najväčšiemu Darcovi, ktorý nám i tohto roku požehnával námahu našich rúk, našu prácu na našich poliach, sadoch i v záhradách. Pán Boh vo svojej láske na nás nezabúda. Túto skutočnosť si uvedomujeme i počas týchto jesenných dní, keď z polí a svojich záhrad zberáme požehnanie v podobe bohatej úrody.

Poďakovanie za úrodu sa však ľahko môže stať i udalosťou, pri ktorej radosť z darov je omnoho väčšia ako radosť z Darcu. V dnešnej dobe sa čoraz viacej stáva, že ľudia túžia po požehnaní, túžia dosiahnuť úspech – zisk, dokonca neraz o to prosia Pána Boha, ale vôbec netúžia po Bohu, ktorý im tento zisk môže zabezpečiť, ktorý im môže v ich práci nielen na poliach, sadoch či záhradách, ale v akejkoľvek práci požehnávať. Ale máme ľudské namáhania bez Božieho požehnanie.

Istý príbeh, hovorí o chudobnom mužovi, ktorému niekto dal krajec chleba. Tento muž prišiel zaň poďakovať pekárovi, ale on mu povedal: „Neďakuj mne, poďakuj radšej mlynárovi, ktorý mi pripravil múku. A tak muž sa otočil a išiel za mlynárom, ale aj on mu povedal: Neďakuj mne, poďakuj radšej farmárovi, ktorý zasial pšenicu.“ A tak sa muž vybral hľadať farmára. Ten na jeho prekvapenie mu hovorí: „Ani mne nemusíš ďakovať. Poďakuj radšej Bohu, ktorý dal slnko, dážď i úrodnú zem, aby si mohol jesť chlieb. Bez Neho by si tento krajec chleba dnes v rukách nedržal.“

Takýmto spôsobom by sme sa mohli pri každej práci dopracovať k Darcovi, k Pôvodcovi všetkého dobrého, ktorému máme za čo ďakovať každý deň. „Dobrorečíme Tvojmu svätému menu, nebeský Bože, že Ty si svoju lásku voči nám hriешným ľuďom dokázal aj v tohtoročnej úrode, keď si od jari až doteraz požehnával naše práce na poliach a záhradách a pri žatve a zbere si nám dal dostatok všetkého, čo potrebujeme pre každodenný život. Odpusť nám, keď často krát len v úspechu vidíme našu prácu a námahu, a pritom si neraz neuvedomujeme, že bez Tvojho požehna-

nia by sme nikdy nedosiahli takéto výsledky. Preto i dnes prichádzame s vďakou a radujeme sa z Tvojej pomoci, no zároveň vyznávame, že si ani nezaslúžime toľkú milosť a vernosť, ktorej sa nám dostáva z Tvojich rúk. Chceme Ťa prosiť o múdre srdce, aby to, čo si nám požehnal, neslúžilo len na naše sebecké ciele, ale aby Tvoje požehnanie sa nieslo v láske k našim blízkym, ale i tým, ktorí vo svete trpia núdzu.” Amen.

Michal Jenča

Regionálna súťaž v cezpoľnom behu

Dňa 4.10.2011 sa uskutočnil ďalší ročník regionálnej súťaže v cezpoľnom behu v areáli futbalového štadiónu v Polomke. Zúčastnili sa jej žiaci základných škôl Horehronia – od Beňuša po Telgárt. Teší nás, že na tohtoročný ročník prišlo až 60 súťažiacich. Počasie bolo priaznivé a veríme, že všetci, aj tí, ktorí nevyhrali, mali radosť z pohybu.

Výsledková listina Majstrovstiev Horehronia v cezpoľnom behu žiakov základných škôl pre školský rok 2011/2012. mladšie žiačky 800 m

1. Alexandra Zúkyová Beňuš 2:50
2. Timea Libičová Beňuš 3:02
3. Lea Pohanchániková Polomka 3:16
4. Anna Príbojová Závadka 3:17
5. Ivana Kubašiková Polomka 3:17,5

mladší žiaci 800 m

1. Marek Giertl Telgárt 2:45,68
2. Roman Gábriš Telgárt 2:48,53
3. Denis Pištoľ Závadka 2:48,94
4. Tomáš Tréger Telgárt 2:49,83
5. Jozef Šuchaň Polomka 2:53,70

staršie žiačky 800 m

1. Mária Šperková Beňuš 2:49,43
2. Kristína Obrstová Heľpa 2:56,95
3. Pavla Pisárová Polomka 2:57,30
4. Michaela Martincová Polomka 3:01,26
5. Marianna Foltínová Závadka 3:11,39

starší žiaci 1200 m

1. Filip Martinec Beňuš 3:50,11
2. Lukáš Harvan Telgárt 3:54,26
3. Roman Pustaj Telgárt 3:55,13
4. Maroš Švantner Beňuš 3:57,09
5. Dávid Pustaj Telgárt 4:00,23

Mgr. Pavel Návoý

Pozor na vykurovacie telesá

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Brezne vzhľadom na nepriaznivý priebeh vykurovacej sezóny 2010/2011 upozorňuje občanov na povinnosť dodržiavania vyhlášky č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol.

Radíme:

– v bezprostrednej blízkosti vykurovacích telies neskladujte a nesušte horľavé látky nepoužívajte na rozkurovanie horľavé kvapaliny – benzín, petrolej či lieh spotrebič na tuhé, kvapalné alebo plynne palivo určený na pripojenie, musí byť pripojený ku komínu odborne – dbajte na to, aby vykurovacie telesá boli umiestnené na nehorľavej podložke predpismi určených rozmerov a odborne zaústené do komínových prieduchov – popol z vykurovacích telies odkladajte do nehorľavých a uzatváracích nádob – dodržujte predpisy pre skladovanie a používanie horľavých kvapalín, tlakových nádob na propán-bután, tuhé palivá a iné materiály – komín udržiavajte v dobrom technickom stave a musí byť zabezpečená jeho pravidelná kontrola a čistenie odborne spôsobilou osobou A ako často čistiť?

Ak sú na komínové teleso pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom do 50 kW, raz za:

– 4 mesiace – spotrebiče na tuhé alebo kvapalné palivá – 6 mesiacov – spotrebiče na plynne palivá a ak ide o komín bez vložky – 12 mesiacov – spotrebiče na plynne palivá, a ak ide o komín s vložkou Ak sú na komínové teleso pripojené spotrebiče s celkovým tepelným výkonom nad 50 kW, raz za: – 2 mesiace – spotrebiče na tuhé palivá alebo spotrebiče na kvapalné palivá – 6 mesiacov – spotrebiče na plynne palivá

Ako nepodľahnúť chrípkе

Závažnosť chrípky spočíva v tom, že každoročne na ňu ochorie vysoký počet osôb, často je sprevádzaná komplikáciami a má významný ekonomický dopad na spoločnosť. Ide o vysoko infekčné, rýchlo šíriace sa ochorenie, ktoré sa šíri v epidémiách. Začína náhle, z plného zdravia bolesťami hlavy, zimnicou, triaškou, vzostupom teploty nad 38 C, bolesťami svalov a kĺbov. Prejavuje sa nádchou, bolesťami hrdla a suchým kašľom, môže sa vyskytnúť zápal spojiviek. Klinické príznaky trvajú 2 – 7 dní, pocit únavy môže pretrvávať aj niekoľko týždňov. Vzácné sa môže rozvinúť vírusový zápal pľúc, častejšie však dochádza k vzniku bakteriálnych komplikácií, a to najmä osôb oslabených iným chronickým ochorením. Časté sú najmä zápal ucha, prínosových a čelových dutín a priedušiek. Ak sú postihnuté osoby v pracovnom pomere, predlžuje sa ich práceneschopnosť.

Najúčinnejším opatrením na zníženie nepriaznivých dôsledkov chrípky je očkovanie. Princípom očkovania je tvorba ochranných protilátok, ktoré zabráňujú vzniku samotného ochorenia, prípadne zmierňujú jeho priebeh a znižujú nepriaznivé dôsledky chrípky. Očkovanie taktiež znižuje chorobnosť a úmrtnosť na chrípku. Podľa aktuálnych údajov je chorobnosť na chrípku u dospelých o 5–6 krát nižšia ako u nezačkovaných. Očkovanie má aj ďalšie priaznivé nepriame dopady, a to: znižuje sa predpisovanie antibiotík, znižuje sa počet hospitalizácií pre komplikácie, počet návštev u lekára v období epidémie, počet absencií u školopovinných detí, počet absencií u pracujúcich rodičov, počet respiračných ochorení, komplikácií a úmrtí u ďalších neočkovaných členov domácnosti. U starších osôb očkovanie proti chrípke prispieva k zníženiu hospitalizácie a úmrtnosti a zmierňuje jej komplikácie.

Tak ako každý liek môže aj očkovacia látka vyvolať nežiaduce reakcie. Tieto reakcie sú však nezávažného charakteru, ktoré sú očakávané a to lokálne, ktoré sa vyskytujú v mieste aplikácie alebo celkové, ako malátnosť, únava, zvýšená teplota a iné. Reakcie zá-

važného charakteru po očkovaní alebo výskyt komplikácií po očkovaní je podľa doterajších štatistických údajov veľmi vzácný. Ďalším negatívnym aspektom, s ktorým sa pacient môže stretnúť je, že aj po zaočkovaní ochorenie vypukne. Tento stav však nie je vyvolaný samotnou očkovacou látkou, ale nevhodným načasovaním očkovania, kedy sa pacient nachádza v inkubačnom čase ochorenia, teda v čase, kedy vírus do organizmu už prenikol. Ojedinele môže nastať situácia, kedy organizmus nezareaguje na očkovaciu látku a nevytvorí si špecifické protilátky. Tento stav však závisí individuálne od imunitného vybavenia daného organizmu.

Očkovacie látky proti chrípke sa od ostatných odlišujú tým, že ich zloženie sa každoročne mení podľa aktuálnych kmeňov vírusu chrípky cirkulujúcich v predchádzajúcej sezóne. Skupina expertov Svetovej zdravotníckej organizácie stanovuje aktuálne zloženie chrípkovej vakcíny na základe vyhodnotenia medzinárodnej surveillancie chrípky a sledovania cirkulácie vírusov v predchádzajúcej sezóne. Z tohto dôvodu je potrebné očkovanie vykonať každý rok. Najvhodnejší čas na očkovanie je počas jesenných aj zimných mesiacov až do

objavenia sa epidémie chrípky.

Kto by sa mal dať zaočkovať?

Protichrípkovú vakcínu je možné podať každej osobe (okrem kontraindikovaných osôb uvedených v príbalovom letáku vakcíny), ktorá si chce znížiť pravdepodobnosť infikovania sa vírusom chrípky.

Očkovanie sa odporúča osobám vo vysokom riziku nákazy. Táto skupina zahŕňa osoby 65 ročné a staršie, dispenzarizovaných pacientov (bez ohľadu na vek) s chronickými ochoreniami dýchacích ciest, srdco-cievneho aparátu, metabolickými a imunitnými poruchami. Očkovanie sa taktiež odporúča zdravotníckym pracovníkom, ktorí prichádzajú do priameho kontaktu s pacientom, ako aj osobám umiestneným v liečebniach pre dlhodobu chorých, geriatrických centrách a ústavoch sociálnej starostlivosti.

Odporúča sa ponúknuť očkovanie najmä zamestnávateľom, osobám žijúcim v kolektívnych zariadeniach (napr. študenti na internátoch). Osobitný dôraz treba kladť na očkovanie zdravotníkov, ktorí poskytujú starostlivosť vysokorizikovým pacientom a zamestnancom ošetrovacích útvarov a zariadení starostlivosti o dlhodobu chorých.

Kto by nemal byť očkovaný?

Očkované by nemali byť osoby, ktoré majú kontraindikáciu uvedenú v príbalovom letáku očkovacej látky. Očkovanie by sa malo odložiť u pacientov s horúčkovitým ochorením alebo akútnou infekciou.

Očkované by nemali byť osoby alergické na slepačie vajcia. Očkovanie sa všeobecne neodporúča ženám v prvom

trimestri tehotenstva a deťom mladším než 6 mesiacov.

Spôsobuje očkovacia látka nežiaduce účinky?

Očkovanie môže spôsobiť lokálnu reakciu (bolestivosť) v mieste vpichu, začervenanie, opuch, menej často zvýšenie teploty, malátnosť, triašku, bolesti svalov a kĺbov trvajúce pár dní.

Ako nás očkovacia látka ochraňuje?

Následne po očkovaní začne imunitný systém produkovať protilátky proti vírusovému bielkovinám vakcinálnych kmeňov. Ak sa človek infikuje skutočným vírusom, tieto protilátky sa naviažu na častice vírusu, ktoré vnikli do organizmu a sú odstránené skôr, než poškodia tkanivo, takže následkom je, že ľudia neochorejú, alebo ochorenie prebehne len mierne. Dostatočná ochranná hladina protilátok sa vytvorí za 10–14 dní po očkovaní.

Kedy je najvhodnejšia doba dať sa zaočkovať?

Na severnej pologuli je najvhodnejšie dať sa zaočkovať od polovice septembra do konca novembra. Ak sa očkuje neskôr, môže sa stať, že očkovacia látka nemá dostatok času, aby zabezpečila imunitnú odpoveď.

Je možné ochorieť na chrípku, ak ste boli očkovaní?

Možné to je, zvlášť u starších dospelých, ak sa infikovali krátko po zaočkovaní. Avšak u tých osôb, ktoré sa infikovali po očkovaní je pravdepodobné, že ochorenie bude prebiehať miernejšie, bez komplikácií a je menej pravdepodobné, že by vyžadovalo hospitalizáciu alebo, že by vyústilo do úmrtia.

Úrad verejného zdravotníctva SR